

Uddannelseskongference i Skive den 30. oktober 2008.

Globalisering og uddannelse. Danmark som abe, leopard eller en gammel puddelhund.

Af:

Jørgen Ørstrøm Møller

□ Visiting Senior Research Fellow, Institute of Southeast Asian Studies, Singapore.

□ Adjungeret Professor, CBS og Singapore Management University.

I. Hvad er globalisering?

- ❑ Historisk bølge, ikke første gang ref før WWI.
 - ❑ Vi fik globalisering, fordi vi lærte af 1930`erne.
 - ❑ Den er fortrinsvis økonomisk, teknologisk og logistisk.
 - ❑ Den er mere regional end global
 - ❑ Fordi den aldrig rigtigt har taget springer fra økonomisk tænkning til vores mentalitet, dvs det er ikke et kulturelt fænomen.
 - ❑ Den danske politiske og kulturelle mentalitet, holdningerne.
-

II. Hvor velkonsolideret er den? (1/2).

- ❑ Svagere end vi tror. Kun 10% af samtlige globale investeringer er grænseoverskridende.
 - ❑ Den er bundet til en bestemt økonomisk model – en globaliseret udgave af amerikansk kapitalisme.
 - ❑ Samt et forsøg på at eksportere den vestlige politiske model.
 - ❑ I vore øjne er politik og økonomi uadskillelige, ikke set fra de fremstormende landes udkigstårn.
 - ❑ Den vestlige model udfordres – af Kina.
-

II. Hvor velkonsolideret er den? (2/2).

- Den har kun en reel fordel. Den frembringer højere vækst og større velstand end alle andre modeller. Ulighed. OECD, USA, Kina, Indien.
 - Derfor er den ufravigeligt knyttet til global vækst dvs økonomi styrer modellen; derfor er den aldrig nået udover økonomisk tænkning.
 - Og derfor hænger dens eksistens på evne til fortsat vækst.
 - Dens ulemper bliver – desværre – tydeligere.
 - Var nogen i tvivl før finanskrisen så ikke mere
-

PRELUDE

TEACHER : Boys' can you give an example of Globalization?

~~Answer : Yes sir. It is Princess Diana~~

Question : "...How???"

Answer : "An *English* princess

with an *Egyptian* boyfriend

crashes in a *French* tunnel

driving a *German* car

with a *Dutch* engine

driven by a *Belgian* driver

who was high on *Scottish* whiskey,

followed closely by *Italian* Paparazzi,

treated by an *American* doctor

using *Brazilian* medicines

and now

DEAD !"

III. Strukturændringer (1/3)

samfundsmæssige.

- ① Fremstillingsindustri følger samme kurve som landbrug for 100 år siden.

 - ② Forbrugsvalgets afgørende parameter ændrer sig.
 - Værdinormer/etik
 - Immaterielt samfund. Underholdning, videnformidling, oplevelser. Uddannelse.

 - ③ Kongruente værdinormer knytter forbrugere til virksomhed.
 - Forbrugere fra købere til aktivmasse, menneskelig og etisk kapital.
 - Idebank til rådighed for virksomhederne – gratis.
-

III. Strukturændringer (2/3)

Samfundsmæssige.

- ④ Modstykket hertil er økonomisk fiksering for:
- Forholdet mellem virksomheden og dens medarbejdere. Z-kæden klynger sig til virksomheden. A-kæden transfermotiveret.
 - Offentlige ydelser. Det offentlige udbyder, hvad der betales for og prisfastsætter.

- ⑤ Politisk system.

National synsvinkel – koncensus – velfærdsmodel - sikring af den enkelte: UD.

International synsvinkel – værdinormer – marked – åbne muligheder/perspektiver for den enkelte: IND.

Bush/Blair et trin i udvikling af Reagan/Thatcher model eller slutsten med ny/anden politisk cyklus forude?

III. Strukturændringer (3/3)

samfundsmæssige.

- Konkurrencen bliver ikke alene hårdere og global, men skifter parametre i retning af værdier og præstationer.
 - Kapitalen koncentrerer sig på færre hænder og nogle af dem er ikke nødvendigvis styret af økonomiske hensyn.
 - Det skaber risiko for uforudsigelige skift på markedet.
 - Mere ulighed, større race for kortsigtet profit og for at sige det rent ud mere grådighed.
 - Konventionel visdom: Den globale model er en udgave af amerikansk markedsøkonomi, men
 - Lever vi i virkeligheden i en markedsøkonomi? Hvad er markedet?
-

IV. Knaphedsfaktor: Talent, formåen, kompetence, præstation.

- Det globale økonomiske paradigme ligger fast til 2015.
 - Arbejdskraft – rigelig.
 - Kapital rigelig
 - Men knaphed på personer med evne til at præstere noget væsentligt over gennemsnittet.
 - Derfor uddannelser i centrum
-

V. UDDANNELSER (1/5)

Nøgleord:

- Maskiner under kommando af Mennesker (MM) → Optioner til rådighed for den Menneskelige Intelligens (OMI).

Det immaterielle samfund. Uddannet arbejdskraft USA. 1950: 29%.
2005: 85%.

Ny teknologi → bruge dens MULIGHEDER.

Exponentiel stigning i efterspørgsel. Primært fra Asien.
Uddannelse opfanges af trend'en om økonomisk styring. MARKED.
Udbudstab USA, men også Japan.

V. UDDANNELSER. (2/5). Jobs. Kilde Canton, James, The Extreme Future, 2007.

- Top jobs i 2020.
 - Knowledge management advisors
 - Nano-bio entrepreneurs
 - Artists, writers, poets
 - On-demand supply-chain designers
 - Global headhunters

Top jobs i 2025

- Reality interactive TV producers
 - Gene engineers
 - Robotic Psychoterapists
 - Cyjacks antihackers
 - personal privacy advisors
 - personal identity finders
-

V. UDDANNELSER. (3/5).

Uddannelse-udfordring. Lægge grundlaget for fremtidens arbejdsstyrke

- Afspejle samfundet. Konkurrencekompleksitet-globalt—innovativt-multikulturelt.
 - Tilpasning ref Darwin
 - Bytte om på spørgsmål og svar
 - Skole som 'fabrik' – forkert.
 - Teknologi-mentalitet vigtigere.
 - Benchmark?
 - Uddannelsessamfund
 - Lære at lære-lære at undervise.
-

V. UDDANNELSER. (4/5). Virtussfære1.

- ❑ 61% teknologi hjælper til nye venner. 33% venner online, aldrig mødt dem.
 - ❑ 62% bruger social networking.
 - ❑ Gode til at indhente informationer, men ikke til at analysere og forstå.
 - ❑ Skimming, horisontal ikke vertikal tilegnelse
 - ❑ Systematik indlæring på vej ud – autodidaktsamfund.
 - ❑ Og hvad gør vi så ved det? Med eller mod strømmen?
-

V. UDDANNELSER. (5/5). Virtussfære2

OPC → OpenCourseWare se fx
<http://ocw.mit.edu/index.html>

2000 MIT emner på OCW. 70% af MIT studenter bruger OCW.

Siden januar 2003: Webhits 182 mio i USA, 66 mio i Europa, 84 mio i Østasien, 25 mio i Sydasien.

Februar 2005: 18 mio webhits. Indien 1,6 mio, Kina 1,3 mio i spidsen.

CORE → China Open Resources for Education. 100 universiteter med 10 – 20 mio brugere.

VI. Universiteterne.

□ UNIVERSITETERNES PÅTVUNGNE/UFRIVILLIGE STRUKTURÆNDRING.

Nøgleord:

→ virksomhed

→ en intellektuel virksomhed

→ en intellektuel multinational virksomhed

Kundskabscenter

Udenlandske studenter

- Benchmarking
 - Alliancer
 - Mergers & Acquisitions
 - Datterselskaber
 - Konglomeraternes endeligt
-

VII. DANMARK

A. Forudsætningerne

1. Udenrigs- og sikkerhedspolitisk placering.
 2. Ingen store økonomiske skævheder ctr 1970'erne og Danmark på første klasse mv
 3. Gunstig erhvervsstruktur.
 4. Faktisk er vi et kreativt samfund ref skabelsen af store danske virksomheder.
 5. De menneskelige ressourcer – menneskelig kapital, intellektuel kapital mv
 6. Homogenitet (janteloven).
-

B. Og hvad er det så, vi burde/skal gøre? (1/5)

Fremtidens hovedvej har tre spor. Gøre noget som andre ikke gør. Gøre noget bedre end andre. Ikke gøre noget som helst andet.

Der er tre indfaldsveje:

B. Og hvad er det så, vi burde/skal gøre? (2/5)

- ① Exogene faktorer dvs ydre omstændigheder uden for vor påvirkningsevne.
 - a) Virtuel virksomhed, virtuelt universitet. Dette er ikke en trussel. Det er en gave.
 - b) Satse på Danmark/København/Øresund som centrum/hub i Nordeuropa.
 - c) Læremetoder kommer i fokus.
-

B. Og hvad er det så, vi burde/skal gøre? (3/5)

- ② Endogene faktorer dvs udnytte vore fortrin
 - a) Helt ved siden af at se på livslang læring mv som noget, der kun hører til i de veluddannede cirkler. Måske laver vi noget helt andet på vor arbejdsplads om tre år end i dag; men har vi det samme job, udfører vi det på en anden måde.
 - b) Kanalisere ressourcer – massivt - ind i udviklingen af menneskelige ressourcer. Uddannelse, universiteter, virtuel sektor. Der hvor vi i forvejen står rimeligt godt. Opbygge internationale alliancer. Gensidige campus mellem universiteter.
-

B. Og hvad er det så, vi burde/skal gøre? (4/5)

- c) Erkende at det danske samfund store styrke ligger i koblingen kreativitet, individualisme, holdsamarbejde. Ikke mange andre kan præstere det. Baggrunden herfor er for det første satsning på bredden og for det andet anerkendelse af livslang læring.
 - e) Fokuspoint. Forskningsmæssige gennembrud og nye teknologiske tiltag: ja, men danske ressourcer begrænset. Derimod: Støvsuge globalt; opfange og derefter prøve at være bedre end andre til at bruge, omforme PLUS værditilvækst fra vor side.
 - f) Ledesnor. Formidle dette budskab, skabe national konsensus (social kontrakt) om at det er den vej vi går, styre udviklingen, allokere menneskelige, forskningsmæssige og finansielle ressourcer dvs en kombineret policy/politisk/management opgave.
-

B. Og hvad er det så, vi burde/skal gøre? (5/5)

- ③ Se på os selv ude fra – kend dig selv!

Vi skal være opmærksom på, hvorledes udlandet ser os. For et stykke tid offentliggjorde The Economist Intelligence Unit en undersøgelse med Danmark som det bedste land for fremtidige investeringer. For nogle måneder siden udnævnte samme analysebureau Danmark som det bedste e-business land. I november 2004 gav The Economist Danmark førstepladsen i sit informations samfunds index. Vi ligger helt i top med hensyn til god regering og administration. Microsoft og IBM har placeret forskningscentre her i landet. En EU rapport sidste år viste, at 50% af danskerne deltager i livslang læring hvert år, absolut bedste i Europa. Hvert år bruges 36 mia DKK til livslang læring. Alt sammen flot; men bruger vi det til at erkende, hvor vore egne komparative kompetencer ligger? Bruger vi det i en branding af Danmark?

C. De provokerende spørgsmål!

Hvor mange her i salen:

- Kender IARU?
 - Ved hvad oprykning fra 66 til 54 til 48 står for?
 - Ved hvor mange andre nordiske og/eller kontinentaleuropæiske universiteter på ranglisten? Et Schweizisk, to franske. KU er højest placeret i Nordøsteuropa. Konkurrence!
 - Synes at det danske samfund har gjort nok for at udnytte denne situation?
 - I det hele taget synes at det danske samfund har gjort nok for at placere Danmark som et uddannelsesland?
-

VIII. Konklusion

Danmark har en enestående chance for at blive et center for udvikling af kundskaber – det bærende erhverv for resten af samfundet – fra børnehave over skole, videregående uddannelser, livslang læring, voksenundervisning.

Som nævnt: Det bliver ligegyldigt, hvor man tilegner sig et pensum, eftersom det er ens, og teknologi bringer det samme frem uanset, hvor og indenfor ramme af hvilken læreanstalt; men metoder og synsvinkel dvs evnen til at bruge sine kundskaber bliver afgørende

IX. Alternativt

Gøre som Burnside!

J. Ørstrøm Møller

www.oerstroemmoeller.com
